

Publiciret in Höchstd. Ihrer Königl. Mayst.
 Provintz des Herzogthumbs Ehsten / und denen
 darunter gehörigen Städt und Flecken / den 9. Fe-
 bruarij, Anno 1663.

Publiciret in Höchstd. Ihrer Königl. Mayst.
 Provintz des Herzogthumbs Ehsten / und denen
 darunter gehörigen Städt und Flecken / den 9. Fe-
 bruarij, Anno 1663.

Publiciret in Höchstd. Ihrer Königl. Mayst.
 Provintz des Herzogthumbs Ehsten / und denen
 darunter gehörigen Städt und Flecken / den 9. Fe-
 bruarij, Anno 1663.

37. 36

Sweriges Rikes Ständers

Billuth

Som aff them enbellelighet
 giordes / på then allmenne Riksdagh /
 som hölz i Stockholm den 27. Augusti,
 Åhr 1664.

Tryckt i Stockholm / aff Ignatio Meurer /
 Kongl. Booktryckare.

33

Wij Hedewig Gleo:

Wenora medh Gudz Nåde Sweriges / Gjöthes och Wendes Drottningh / Stoorfurstinna til Finlandh / Hertiginna vthi Ståne / Estlandh / Lijlandh / Carelen / Brehmen / Behrden / Stettin / Pommern / Cassuben och Wenden / Furstinna til Rügen / Fru öfwer Ingermanlandh och Wismar ; Så och Pfaltzgreswinna widh Rhein i Beyern / til Göllich / Clewe och Bergen Hertiginna ; Boren Hertiginna til Schleswig / Holstein / Stormarn och Ditmarschen / Grefwinna til Oldenborgh och Delmenhorst / ic. Så och effter skreffne Sweriges Rijkes Råd och Ständer / Grefwar / Frjeherrar / Biskopar / Adel / Clerkerij / Krigzbefehl / Borgerckap / och menghe Allmoghe / som til denne / här i Stockholm, berammade / och nu wäl öfwerståndne Rijzdagh / hafwe kallade / aff alle Landzändar fullmächtigade och församblade warit / göre / å wåre egne / och dheras som hemma åre / wågnar wetherligit / at effter som den Stormächtigste / Höghborne Förste och Herre / Her CARL, Sweriges / Gjöthes och Wendes Konung och Arffurste / Stoorfurste til Finland / Hertigh vthi Ståne / Estlandh / Lijlandh / Carelen / Brehmen / Behrden / Stettin / Pommern / Cassuben och Wenden / Furste til Rügen / Herre öfwer Ingermanland och Wismar ; Så och Pfaltzgreswe widh Rhein i Beyern / til Göllich / Clewe och Bergen Hertigh / ic. Åhr worden förorsakadh / aff höghwichtige skåhl / eentannerligen denne tijdz widtvtthseende wilkor och beskaffenheet / sammankalla Rijtsens Ständer / låtandes dem underrätta / om det som kan wara / sedan dhen sidste Rijzdagen här höls Åhr 1660. vthi Rege-

mens Sakerne / både in- och vthom Riket / förefallit och passerat; Dhesliques Riktzens Ständer oppenbarat och förestält närvarande FädernesLandzens Tilståndh / och gifwit dhem någhre där aff härrörande anlagne åhrender til öfwerläggia / så och dheres mogne Rådth och trogne Hiely / där öfwer / anmodat och begarat / Kongl. Manst. och Riket til Säkerheet / fromma och wälfärdh; Hwar före hafwe samptlighe Riktzens Ständer / effter dheres plicht / emoot Hans Kongl. Manst. och FädernesLandet / hör sambligen sigh på sattan Dagh infumit / Hans Kongl. M.^s gjorde proposition anhört / tagit i betänckande / flijtigt öfwerlagt / och på sidstone frjwilligt / öfwer dhet ene och dhet andre / sigh föreenat / sammansatt / så och alt beleswat och slutit som follier:

I.

Såsom Hans Kongl. M.^s effter längden / hafwer Ds aff närvarande Riktzens Ständer låtit förständigha / huruledes Gudh then Allmächtigste hafwer behaghat continuera medh dhes Gudomlighe Bistånd och Wälsignelse / vthi Hans Kongl. Man.^s Regemente / at icke allenast dhes förste beynnelse och ingångh / är worden belöfjaligat medh en åhrbar och ewighwahrande Ro och Wänskap / medh største dehlen aff dhes Naboe / vthan och at där på sedermere är följt / dhet Tzaren aff Muschovv som än widh förrige Riktzdagh / allena stodh medh Wärtkäre Fäderneslandh vthi en Wapnehwila / är sammaledes worden bracht och oblikerat til en ewärldeligh Fredh / effter som dhen och wardt den 21. Junij Åhr 1661. träffat / och icke lånat där effter / medh wahnlike solenniteter / å begge sidor / bekräftat och bestworen. Och ehuru wäl sedermere på den Muschowitiske sidan någhre irringar foreluwne åhre / hwarföre Hans Kongl. Manst. är worden förorsakadh

ladh åter widh Pns een Gränze Tractat, medh samnta Naboo anställa låta / hwilken listwål icke alldeles hafwer kunnat alle Twistigheeter slätta / så åre / icke deste mindre / bägge sydors Commissarier / medh Wänskap åthskilde. Och såsom salunda Riket / på alle sidor / är satt wordet i Fredh och Roligheet / hwilket lyckelige Tilstånd / Wärtkäre FädernesLandh / vthi långlige tijder icke är wedersarit: Altså hafwer Kongl. Manst. medh icke mindre högberömligh Försorgh welat dhesliques förnya / och än ytterligare befästa dhe Förbundh / och dhet förtroende / som Sweriges Chrono / medh andre Potentater haft hafwer / eenkamerligen Franckrike / såsom Kongl. Man.^s och Riktzens förnämne Bundzförwant / och sammaledes Konungen i Englandh / och Konungen i Pählandh / medh anseelige Legationer belöft / och Tractater öfwer Wänskap och Commerciernes befordrande / emellan Kongl. Manst. och dhem slutit: Medh Danmark och General Staterne, Pacterne effterleswat / Kensaren / genom Kongl. Man.^s Commissarier, behörligen anmodat om Låhntagningen / öfwer dhe Tyske Provincierne / til hwilket han omsidher hafwer bewilliat / och dhen samme / vthi alle Romerste Riktzens Ständers närwahro / vthan någons emoot sänande / den 25. Aprilis sidstledne / solenniter fortsatt. Hwilket alt Hans Kongl. Manst. hafwer Ds / medh mehre / sem vthom Riket affhandlat / föreluppit och skedt åhr / Hans Kongl. Manst. och dhes Rike / til hedher / sivectio och wälståndh / sedan Ständerne / widh allmänne Möthet / och Riktzdagen / här i Stockholm / woro försambladhe / welat gifwa tillkänna / så och / i lijka mätto / Ds i Måder / där brede widh / optäckt Riktzens Inrikes Tilståndh, och hwar där hoos förnämbiligen hafwer bordt komma i consideration. Altså och emedhan Wij 1. Medh icke ringa Hugnat och Tröst / försporie / huruledes öfwer Hans Kongl.

Kongl. M: Person / dhes education och underwiffning /
til Fäderneslandens fromma och Glädie / een mycket
wål fattat förordning är anstält och gjord / at Wij medh
skiähl / och vthan något twifwel kunne hålla Ds försäkra-
de / genom Gudz nådighet Biståndh och Wålsignelse / om
Hans Kongl. M: höge Persons förköffring och tiltagan-
de vthi alle Kongl. Dngder / jämwäl sålunda alt fram-
geent och ofeelbahret förmoda aff Hans Kongl. Manst. ett
Christeligt / rättwist / och lycksaligt Regimente / sampt
för Ds / medh hele Riket / een mildh och wålbewägen S-
werheet / som Wij och där jämpte önske / Hans Kongl.
Manst. en langh och roligh Alder / beständigh Helssa och
wålmågo / sampt mycken sielf begärligh Kongligh Wål-
gångh och prosperitet. Där hoos är Ds och fast kært til
förspöria / at den rene Gudz Ordz Lära och Religion emoot
dhe anstötter / som hafwa synns wehlat dhen samme in om
Riket och Fäderneslandet någon fahra åmbna / på alle
giörlighe wåghar är worden handhaffd och befordradt :
Item, at Lagh och Rättz obehindrade förwaltande och
lopp / är styrckt. Rikszsens Krijgsmacht / til Land och
Siöb / effter Rikszsens welkor och all möneligheet / i bästa
måtton försorgt och befrämia / Itic och Ordningh / vthi
alle publique Werkz fortsättiande och förrättande / medh
flit efftertrachtat / Rikszsens Dretzel och inkomst / til
dhes nödige tarfwer / således anlagt / at så wål Staten, är
hår til worden hollen widh macht / och förnögder / som och
een anseentligh Summa, aff Chronans Giöldh / aflagdt.
Hwarföre hafwe Wij högh Orsaak / at frögda Ds öfwer
dhen Lyckligheet / som Wij förnimme / Kongl. Manst. och
Wårt kære Fädernesland / wara / så vth / som inrikes we-
derfahren / bediandes Gudh dhen Höghste om widare be-
ständigheet där vthi / och tackandes Honom / för dhes be-
wiste Nådhe / besnnerligen / at han hafwer sådane wål
fatta-

fattade Råd och Handlingar / medh hugnelige Uthslaggh
wålsignadt och befrämia / förlänt Hans Kongl. Manst.
Fredh och Kooligheet medh alle Wihländske Potentater /
Grammar och Naboer / bijbehollit godh eenigheet / sam-
drächt och förtroende ibland alle Rikszsens Ständer och In-
byggare / affwändt och förhindrat all befahrande skadha
och fördärff / undt och effterlätit alle Kongl. Manst. trogne
Underjäter / hwar effter sin andehl och Condition, Fri-
heet / at niuta dhes godha / och fortsättia dhes Nährungh
vthi ett Gudh behageligt Leswerne; Fördenskul och effter
d / Wij / billigt / aff alt dhetta företalde / erkänna Hans
Kongl. Manst. hafwa förestadt och fördt wåsendet / medh
ett serdeles högt oplust / och beprijsligt Förståndh och
Conduite, jämpte en oförtrutin Sorgfällidigheet / öfwer
alle Händelwers och tilfällens i acht tagande / så och fast be-
römligh ijtwer til Rikszsens och Fädernes Landens Wål-
färdh / Trygg- och Säkerheet; Alt dhertöre hembäre
Hans Kongl. Manst. Wij Rikszsens Ständer / een under-
dånigh Tacksänelse / och wele alt sådant / såsom trogne
Underjäter / medh all underdånigh devotion och åhrebö-
digheet / weta til wnrda / lofwa / och vthi ett tacksampt
Hierta hålla förwarat / warandes alltidh wederrede / at
underdånigst gå Hans Kongl. Manst. til trogen Handh /
medh Huldskap / Troskap / sampt all Plicht. Skyldigheet.

I I.

Sedan / all den siundh Hans Kongl. Manst.
hafwer nödigt erachtat / gifwa Ds aff Rikszsens Ständer
än widare til förnimma / någre serdeles anlägne åhrender
och beswärligheet / som för dhemme tidh synes fordra til
Rikszsens Tryggheet / och allmänne Wålfärdh / trogne
Råd och Dåd; Hwarföre hafwe Wij först och för all-
tingh betrachtat / huru höghnödigt dhet är / Wår wätte
Religi.

Religions reenheet / såsom grunden til all annan lyckfälg-
heet / må och här effter / och i tilkommande tijder / förblifwa
oturberat och oanfächtat. Allt der före och effter dhet Wij/
fast gärna förfare / huruledes dhe Olågenheeter och Irri-
gar / hwilke som för år berördt / sedan förrige Riktzdagh /
hafwer sig låtit märckia vthi War Christelige Religion och
dhes Låhra / åre aff Hans Kongl. Mayst. medh loflige me-
del / afböjde och förekomne: In slute och belestwe Wij här
medh / at dhet som Hans Kongl. Mayst. i dhesse nästfö-
ledne Åhren / effter sidstholdne Riktzdagh / hafwer låtit
publicera och vthgå / dhen oforfalskade Ewangeliske Låhran
til styrckio / säkerheet och Hågn / dhet bör så oföranderli-
gen / och noqa effterföllias / och handhafwas / at dhen som
där emoot förbrerter / han wari sigh Höggh eller Låggh / År-
deligh eller Werldzligh / meriterar straffas / icke allena som
en Kättare / vthan och / som den allmänne Roos och Sår-
ferheetens Förstörare och Förwirrare / sampt consequen-
ter / billigt / underkastas dhet Straff / som åthskillige / bå-
dhe i förrige och närmare tijdher vthgångne Riktzens och
Ständernes Besluth och Lagha Stadgar / såsom i syn-
nerheet / Utsåla Concilium, aff Åhr 1593. och Religions
Stadgar aff Örebro / åhr 1617. Så och Kongl. Mayst. Her
Faders / Glorwürdigst i åminnelse / Stadga aff Åhr 1655.
jämwal och hwadh Hans Kongl. Mayst. 1662. och 1663.
grundandes sigh på företalde Allmänne Riktzens / Reli-
gions wäsendet / angående Stadgar / anbefallat hafwer /
at observeras och i acht tagas böra / öfwer sådane hafwe
förordnat och nödigt pröfwat / effter som Wij och / på dhet
ingen må kunna förbera någon owettenheet / aff sådane
vthgångne Såriffter / hälle rådeligit / at dhe alle colligeres
tilsamman / och ån tryckias / Riktzens Inbyggjare til
rättelse och effterfölgd. Dher hoos effter Wij och betrach-
te / huru efftertänckeligit och fahrligit dhet år / at aff stude-
rande

rande Ungdom / dhe som Theologica, medh dhet opsåth
där i alt framgeent at vthårda / tractera, på sådane Uni-
versiteter sin tydh til största delen employera / hwilke icke
allenast mistänckte för någon willfarelse wara kunne / v-
than och alldeles aff een kätterisk Religion, och sålunda
widh dheres hemkomst i Landet antingen skadelige novi-
teter aff sigh märckia låta / eller och wål alldeles at icke ö-
gilla och abhorrera Wåre Wædersfakares willfarelser / förar-
gandes där medh mången / serdeles den / som icke så grundat
kan wara / i dhes Religion, och insmyngandes i Landet een
skadeligh Suurdegh. Allderföre sinne Wij rådhsampt
wara / och där om Kongl. Mayst. underdånigst bedie / at
här effter dhen Studiosus Theologiae, som antingen i dhet
förra sigh förseer / at han på sådane Orter / som förbemelt
år / länge sigh oppehåller / någre studier där at tractera,
eller och hemkommandes i Riket / befinnes och medh Wit-
nen öfwertrynges at en wara i Wår rätta och reena Religi-
on stadigh och incorrupt / dhen må ställas för rätta / och
effter föregången noqa ansakning / och öfwertryngande / så
och påfölgd laghligh Domb / til samma straff wara skyl-
digh / som här tilförende om Turbatoribus Patriæ förmå-
les; Dhesliques blifwe alle andre åthwarnade / at sigh
sålunda förhålla / som Religions Stadgan hwar och een
tilbinder / widh dhet Straff til görande / som där i förmå-
les. Där och någon aff Ridderkap och Udel / som jus
Civitatis här i Sverige wunnit hafwer / och aff een diffe-
rent Religion är / sine Barn dhesliques i een annan Religi-
on / ån dhen reene oforfalskade Wår rätta Religion, låte
opfödha / då skole sådane Barn förlohra där medh jus
Civitatis / och des förvthan / ingen Tjänst i Riket kunna be-
klådha / Hwilket sigh allena extenderar til fölljande tijder /
och här effter bör observerat blifwa. Dhesliques slute Wij
och dhet intet Exercitium publicum eller privatum tillåtes
B
widare

widare / än i Religions Stadgan förmåhles / och förmode
dhet Hans Kongl. Manst. execution här öfwer wederbö-
rande alfwarligen injungerar.

III.

Dher hoos / såsom näst Religions Säkerheeten /
och dhen försörgh dher widh wara bör / Hans Kongl.
Manst. och Riket högeligen är anlagit / dhet man i Fredz-
tjdh så försörjer alt dhet / som ländet Fäderneslandet til
Förswar och Wårn / at dhet / i fall aff nödh och fiendlig-
heet / är beredt til dhet som dhes Säkerheet kan befasta / och
fättia i gott tilståndh ; Hwarfore Wij Rijkens Ständer
wål besinne / at hward Militien til Landz anlangar / en an-
nat möneligit wara kan / än dhet ju af förrige swåre Krigh /
Landz Regementerne / än mycket är förswagadhe / såsom
och at dageligen mycket affgår ; Dn hafwe Wij dhet til
endehl at ersättia / bewilliat / och här medh bewillie twee
ne Vthskriffningar / aff hwilke dhen förre skal hollas til om-
mande Åhr om Hösten / och dhen senare tw Åhr dher efter /
nembl. Åhr 1667. begge dhesse på sätt och wijs / som Åhr 1663.
skedde / så at aff Skatte- och Chrono- skrifwes hwar tjon-
de / och aff Frelse- dher emoot / hwar tiugunde / dhet wa-
ri sigh in- eller vthom Friheets Wiilen / doch vthom Råd
och Rör belagne / inge undanragandes / mehr än dhe små
Hemman eller Torp / som oskattlagde är / jämtwål dhe
Gårdar / som til Adelens enskylte Tjänare / för dheres an-
ten för gjorde / eller än görande Tjänster / åhre förlån-
dhet wari sigh at dhe sielfwe dhem besittie eller icke / sampt
och dhe som är öde / eller på Friheet optagne. I dhesse
Vthskriffningar räknas heele och halfwe Hemman lyte /
men fierdingz och ringare / tw emoot ett / ehuru små och rin-
ga skattlagde dhe och wara kunne. Och emådan / på män-
ge Orter mycket beswårligt för Landet falla wil / at anskaf-
sa

sa dogligt Manskap / dn hafwer Hans Kongl. Manst. Ds
i Räder / dhet wilforet förundt / at widh enthere skrifnin-
gen Penningar för Knechten gifwas må / så wida en eller
annan Landzort / dhet warder åstundandes / och dher om
ansökiandes hoos Kongl. Ms Vthskriffningz Commissari-
er. och skal / widh vthskriffningz lyfninge / Ds tungöras /
anten Hans Kongl. Manst. Penningar eller Folk hafwa
wil / då och bör tagas i acht / at aff företalde Skatte och
Chrono gifwes Fyra och en half Daler Sölfrer Mynt /
för en Knecht / Men aff Frelse / Nye Marker Sölfrer
Mynt / för hwar Gårdh och Hemman i Rotan / och at sam-
me Penningar til intet annat warde anlagde än til Mili-
tiens förstärkningh / hele och halfwe / som nu är berördt / li-
ka räknade / mån fiardingz eller ringare Skattlagde / tw
emoot ett / vthi Penningegifften. Här brede widh måste
och dhet obserwas / at ändoch / hwarcken i dhet eller på
Åhr 1666. någon vthskriffningh skeer / så skole liktwål inge
Löösdriwarske tustädias sigh oppehålla å Landet eller i
Städerne / vthan alle dhe som icke är i wårcklige Tjänster /
Adelens förswars Karlar efter Privilegierna allenast un-
dantagne / skole anammis vthi Chronans Tjänst / och
hollas sielfskreffne / dher öfwer Wederbörande måste haf-
wa noga opsicht och ransakningh. Wij bewillie och här
medh / at dher emoot all förmodan / Riket råkade innan
dhesse Åhren i Feigd / då måge dhesse Vthskriffningar så-
lunda anticiperas / at dher begge eller enthere en woro hold-
ne / då dhen förste strax i begynnelsen aff Sommaren 1665.
och dhen andre Åhret där efter må anställas och sättias i
Wercket. Så måste och i sådant fall Vthskriffnin-
gen skee och efterkommas i sielfwe Manskapet / och en i
Penningar / dher som Kongl. Manst. dhet således nödigt
finner. I Skåne och Blekingen / wele Wij aff Adelen rich-
tigt holla Wårt Knechtet ahl / två Knechter aff een Håst /
B ij och

och dhet alt framgeent / doch dhetta sålunda förståendes / at
så länge dhen Knechten som vthgifwes / är i Tiensten / må
icke någon widare fordras. Man Skatte och Chrono/
som Knechter böra vthgöra / vndergå Vthskriffningh på
lika welkor / som öfwer heele Riket skeer / och förberordt
är. Desliques i Hallandh / holles lika medh Frelset / som i
Skåne / doch så at donerade / köpte och förpantade Godz
dar sammastådes / blifwa widh dhet Contractet / som i Hen-
nes Kongl. Majst. Drottningh Christinae tijdh / medh
dhem oprättat år. Vthi Bahuuslähn vthgöres Bår-
män / och icke Knechter.

IV.

Och såsom Hans Kongl. Majst. en mindre
macht / än i dhet förre / åligger / at dhes defension samt wäl
til Stöds wäl är försedd / hwarfore / til Slepzfolckz anskaf-
fande / lofwe Wij aff Ridderskapet och Menige Allme ghe/
at hålla riktigt och oaffortat Wårt Ordinarie Bårsmans-
tahl. Och emedhan Wij aff Ridderskapet och Adelen /
Kongl. M. s nådighe behagh dher i nådt hafwe / at alt
Frelse här effter må blifwa lika giordt vthi Bårsmans
holdet / och dhet sålunda / at inom Råå och rödr aff
tolff Gårdar / och vthom aff otta gifwes en Bårsmän.
Dh obligere Wij Ds dhetta sålunda riktigt at præ-
stera, alt framgeent oföranderligen. Wij aff Bor-
gerskapet / wele och stadsse hafwa Wårt ordinarie Bår-
mans tahl ferdiat och widh handen. Elliest betrachte Wij
aff Rikszens Ständer och där hoos / dhen affgångh / som
widh Rikszens Flotta / dhen doch är en förnehm dehl / aff
dhes sneckia / skedd är / i dhe nåst förflutne Åhren / och be-
höfwer nödwändigt ersättas til Rikszens Ernggheet och
Förjwar widh alle Händelser. Hwarfore Kongl. M. s
och är worden förorsakadh / Ds en så wiktigh Rikszens an-
lågenheet at för Sgonen ställa låta: Dherfore hafwe
Wij

Wij i betrachtande där aff / såsom och andre Rikszens starf-
wer / aff een frj willie / och i den underdånige Tilförsicht /
at sådant icke måtte lända Ds / hwarcken nu eller framdeles
til försångh / skånckt een sådan Hielp som föllier. Membl.
Wij aff Ridderskapet och Adelen / vthlofwe vthi ett för alt
Een Daler Sölfwer Mynt aff hwar Skattlagd heel Gård /
tw halfwe och fyra Fierdedels emoot een heel / och i Fin-
landh ett giärde Mantahl emoot een heel Gård här i Swe-
rige beråknadt / så och / des vthan halffparten emoot dhet /
som Skatte och Chrono dher til vthgödr / Sätogårdar /
Råå och rödr / sampt ödes Hemman undantagandes / och
förmedlingarne effter proportionen achtade. Här widh
Ridderskapet och Adelen / aff Skåne / Hallandh / Blekinge
och Bahuuslähn bewillier dhet samme / aff dhem tilhörige
eller förundte Bänder / doch förbehåldne Sätogårdar
och Bekedagz Bänderne / och skole / i dhet öfrige / inge Godz /
dhe ware sigh under Låhn- eller Allodial Rätt / ehwarest
dhe och äre belågne / eller och aff hwem the hålft besittias /
Frelse eller Dfrålse / så wäl som Enckiors och omnyndige
Barns / icke heller Adelens Betientes förlandıte Godz
och Gårdar wara här ifrån frjfallade. Wij aff Presters-
skapet / och wahrande Pastores / ja i Ståderne som å Lan-
det / bewillie underdånigst / aff hwart fertije fyre behollit
Heelgiärds Mantahl / tre Daler Sölfwer Mynt årligen /
för år 1665. och 1666. Wij aff Borgerskapet samtycke
godhwilleligen at vthgöra aff hwar Stadh på nåst bemelte
tw år / så mycket / som dhen öfwerantwardade Lista inne-
håller. Wij aff Menige Allmogen / tillsåve här medh vthi
lika underdånigheet / at wilia vthgöra aff hwart heelt
Skatte- och Chrono Mantahl / råknandes twå halfwe och
fyra fierdedels emoot ett heelt / Sex Marker sielfwer Mynt /
vthi ett för alt. Och på dhet at dhenne Wår frjwillige
Gåfwa må icke hålla sin richtige efterkomst / så hafwe Wij

Os således foreenat / som Wij och nödigt erachte / at Landzhöffdingarne tilholle Chronones Befallningzmån / dhesse Penningar / medh fogh och bestedelighheet / sampt vthan widare beswär aff Försklepningar / skulning eller annat sådant / widh Rynder smesso tijdh nåstkommande / aff Wederbörande vpbåra / så och at Ammiralitetet förordnar vthi hwar Provincie två eller thre wisse och säkre Mån aff dhes Medel / hwilke bemelte Penningar vthaff Chronones Dpbördz Mån / emoot Wederbörlige Quittinger / antage / då och sedan berörde Ammiralitet skal vara förpligtat / på näste Riksdagh / at göra dher före / för Rikszsens Ständer / reda och Räkenskap / på dhet dhe således måge see / om / och huru wida dhesse medel / til inge andre Tarsiver / wari sigh löningar / vnderholdh / eller hwadh Nampn dhet hafwa kan / vthan allena til dhenne nye och extraordinarie Skepbygningen / äre wordne använde. Och såsom dhenne frjwillige föråhringen / skeer aff ett troget Hiertelagh emoot Hans Kongl. Mayst. och Wårt käre Fäderneslandh; Så wele Wij och / at dhen / nu eller framdeles / som förr är berördt / Os icke vthi någonmåtto skal præjudicera / och vara til förfangh.

V.

Wij twifle och icke / dhet så wäl Regementsbördan i sigh sielff / som elliest åthskillige beswär / hwilke dhels framfarne åhrs widhlöfftige Kriigh emoot många mächtige Rikszsens Fiender / dhels Landzens wida belägenheet och Seat medh vnderhållande aff Kriigzfolck / Guarnisoner / Fästningar / Skepzsflotta / och store vth / och Inrikes betöfningar flere / kunne förorsaka Hans Kongl. Mayst. noghsampt driifwande skähl / at fodra Ständernes Inråd och Medhielp vthi dhesse så widt vthseende tijdz wilstor / som nu för Sgonen swaswa / som wij och icke mindre

finne

finne Wår plicht vara / Hans Kongl. Mayst. vthi alt möneligit / griipa under Armarne och medh Råd och dåd sckia til vnderstödia / och wele / när oundwifelige Nöden fordrar / medh sielfhoe wercket vthwijsa / Os aldeles dher til vara benägne / icke desto mindre emedan Os icke är obekant dhet Hans Kongl. Mayst. hafwer vthi ett nådigt åtanckande / som och behiertar hwad kostnad / Last och olägenheet / dhe förweckne åhrens Feigdhe / någhre Dhrters miswärt och andre Beswär Underfäterne hafwe tilfogat / så hafwe Wij vnderdånigst ansökt / at Hans Kongl. Mayst. medan Rikset än står i Fredh och Roligheet på alle sijdor / medh Rikszsens här til wanlige Vthskulder / hielper och Rentor / besynnerligen dhe som på Riksdagen Anno 1652. mestedels finnes opreppade / tecktes dhenne gången låta sigh benöna / det och Hans Kongl. Mayst. Os samptlige Ständer hafwer i Nader tillsagdt och vthloswat / så wida Hans Kongl. Mayst. niuter bemelte Fredh och Roligheet / sampt icke aff en eller annan til Fiendligheet trängies och nödhtwinges.

VI.

Mån skulle emoot förmodan hända / dhet Hans Kongl. Mayst. och Rikset / anten i detta innerwahrande / eller dhe fölljande trenne Åhren / som äre 1665 / 1666. och 1667. blefwe til oppenbart Kriigh nödgat och twungen / hwilket Gudh lijkwäl nådeligen affwände / så lofwe och tillsäne Wij då / at wela / medh sådan Hielp och Undsättning til Folck och Medel / bijspringa Hans Kongl. Mayst. och Fäderneslandet / som til samie Kriigzvhförande / effter Wår förmögenheet / kan vara proportionerat. I synnerheet wele Wij / aff Ridderkap och Adel i Sverige och Finland / godhwilleligen vthgöra halffparten emoot dhet som Hans Kongl. Mayst. widh förberörde Händelse / vthaff Chrones och Skatte kan erholla / doch medh dhet förbeholdh / at

där

där Hans Kongl. Mayst. vthi saine oförmodelige Kriugh/
worde inweckladh / åfwen på dhe Åhren / som ofwanbe-
melte Föråhringh til Skepss Flottans redreslement år vth-
loftwat / och i dhen 4. Puncten vidare förmåhles / at då/
hwadh dher oppå kan wara opburit / skal räknas och for-
tas oppå denne Eventual Kriughhielp / så at begge Hielper-
ne til Flottan och Kriughet icke på ett Åhr tillsammans måge
vthgöras. Wij aff Ridderskapet och Adeln / i Skåne/
Halland och Blekinge wele / icke mindre finnas redeboagne
och öfwerböddige at gå Hans Kongl. Mayst. til troghen
handa / och på föreskreffne fall koina Hans Kongl. Mayst.
och Chronan til Hielp och Undsättningh på Folk och
Manskap / ån Ridderskapet och Adelen här i Swerige /
och för den skuldh lijka proportion medh dhet samma vthi
Knechtetablen bewillie och samtycke. Mån Bahuusläbn
blifwer som för dhetta widh sitt Bågmanshåldh. Wij
aff Presterskapet tillsåne och / på sadant fall / för Åhr 1667.
een sådan Hielp som Anno 1655. vthi Riksdagz Beslutet aff
Dß bleff bewilliat och samtyckt / vndantogandes vnderholdz
Spannemålen / hwilken derifrå förbeholles. Doch där
så handa kan / at Wij / för infallande Miswårt / på sombl.
Landzorter / icke förmå at vthgöra Spannemål / Dß då
må effterlåtas / at erläggia / therfore Penningar / å 3. Da-
ler Sölfrwer Mynt Tunnan. Så och dher något Kriugh/
på dhe förre tw Åhren 1665. och 1666. inföllo / Wij icke de-
ste mindre för denne Kriughhielp måge förskonas / låtandes
Hans Kongl. Mayst. sigh i Nader benöha / medh dhen
Skepshhielp / som Wij oppå nästberörde Åhr / effter dhen
4. Punctis lidelse / hafwe vthloftwat och tillsagdt. Wij aff
Borgerskapet lofwe och tillsåne / at förvthan dhe andre
Wäre Uchlagor / vnderdånigst wela komma Hans Kongl.
Mayst. til undsättningh / näst Wart Bågmanshåld / i lijka
proportion, som Ridderskapet / Adelen och Allmogen / medh
sådan

sådan Kriughhielp / i Penningar / på twenne fölliande Åh-
ren / som Anno 1660. i Siötheborgh / aff Städerna wardt
bewilliat / Inquarteringen där under icke begripen / så och
medh förbeholdh / at där Kriughet infölle för ån den bewillia-
de Skepshhielpen wore vthgifwen / bemelte Skepshhielp då
blifwer vthi Kruggshhielpen affkortat / såsom och om samma
Kriugh / för Åhr 1667. ophörde / eller på ett Åhr ginge til
ända / bemelte Kriughhielp och icke mehre / ån för ett Åhr /
Städerna skal warda affordrat. Wij aff menige Allmo-
ge / belestwe och samtycke / at ehuru wål Wij / i anseende til
Wäre Hemmawahrande Medhbröder / icke / för dhenne
gången / kunne Dß vthlåta til någon wis Eventual Hielp /
icke deste mindre / såsom Wäre underdånigste plicht aff Dß
fordrar / i fall aff nödh / at gå Hans Kongl. Mayst. och
Fäderneslandet til handa / medh sådan Hielp / som Wij
förmå at draga / och fabran synes fordra ; Så hafwe
Wij Dß emellan således afftalt / at när Hans Kongl.
Mayst. widh offterberörde Händelse / aff ett oundwifeligit
Kriugh / genom dheß Commissarier eller Gouverneurer och
Landzhöfdingar / warder Dß anmodandes om någhon
erleckelig Hielp i Folk och Medel til dheß vthförande /
Wij då wele Dß medh dhem / dher om / widh ett sadant
Rikssens Tilståndh / forena och sammansättia.

VII.

Åldensfundh Hans Kongl. Mayst. aff högh be-
römligh Forsorgh öfwer Rikssens och Fädernes Landzens
Wålsfårdh / förbättringh och tiltagandhe vthi godhe Ord-
ningar och Stadghar / hafwer låtit åthskilliche föreslås
och författas / wederbörande aff Dß / effter dheras
beskaffenheet / at communiceras : Så hafwe Wij them
och genom sedt / och öfwerlagdt / sampt effter dhen nådige
tillåtelse som Hans Kongl. Mayst. Dß hafwer låtit wede-
faras

faras / gifwit öfwer dhem Wårt betänckande / och finne fast rådeligit / at dhe samme måge publiceras och vthgå / sedan dhe nu aldeles förferdigade blifve / besynnerligen skatte Wi gott och nyttigt / at dhesse effterföliande förderligen bringas i Luset / alle twederbörande til hörsam effter rättelse / nembligen / om Revisions Stadgan / Förbudh emoot Dueller, Om Klådedrächter i Gemeen / Om Exceser vthi Samqvemer för Ridderskapet / Presterne och Borgerskapet / om Tienstefolk / Skogz-bärande Träs och Fogeliskutande / såsom och Ordningar om Krogar och Gästgifwerihen.

VIII.

Någre syncker vthi Iustitiæ wäsendet / hwilke effter Tijernes föränlatande kunne fordra reviderande, så och Kyrcio Ordningens förfatrande / finne Wij nödigt ett wist Vthskott aff Wåre Medel at committera til vtharbete och förferdiga til näste Riksdagh / will Gudh / då til samtliga Rikszens Ständer dhe wijdare blifwa communicerade / at emoottagas medh enhelligt gottsinande och sluth. Såsom Wij vnderdånigst och bedie / dhet Kongl. Mayst. tacktes i Nåder dhesse Werck befrånna låta / dher under och en Ordning om Förmynderskaper förståendes / effter som Wij och önske dhet Hans Kongl. M.^{ts} behagade medh dhet förste som skee kan / Rikket med en vthförlich Siörätt beneficera, Handelen och Seglation til understöd och förkofring.

IX.

Hwad Nyttä och Fördehl vthi Wårt käre Fäderneslandh Wexel och Låhn-Bancens inrättande medh sig bringa kan / när dhet när dhes rätte gångh och Flor / dhet kan nästan hwar man ögonstkenligen röna och giörligen förnimma; Hwarfore vthi ett Wijaffskedh aff samtliga

ghe Rikszens Ständer på sidst wäl öfwerständne Riksdagh Anno 1660 samme Bancwäsende eenhelleligen är behaghat och höghnyttigt erkändt wordet. Och ändoch dher widh sedermehre någre abuser-äre förelupne / så kunne dhe lyk-wäl ännu häfwas och vthur wägen röjas / hwarfore Hans Kongl. Mayst. af en nådigh Förorgh och omwördnat om Rykes och des trogne Underfathares bästa och wälferd / icke hafwer welat vnderlåta i tydh sådane infallne Irringar och inconvenientier at affskaffa / och vthi framtiden at förbövia och affwända / på dhet detta Bancowäsende må framgeent vthi Wårt käre Fäderneslandh bibehållas / och dhes Credit styrckias / til hwilken ände Hans Kongl. Mayst. vppå Wårt underdånigste anholande hafwer icke allenast dhes Kongl. Stadga / Executionen aff dhe vthi Bancen förståndne Panter / och ett offentligt Placat för säkringen aff dhe vthi myckenheet här til Dagz vthgiffne Creditiv Sedlers inlösande angående / publicera låtit / vthan och nådighst Öf lofwat och tillsagdt sådan Förordning om Bancens widare Direction och administration. at göra låta / så at alle slike oredor / vthi framtiden / dherige nom skulle förekommas / Banken widh macht hollas / och hwar och een om sin Egendomb / derothi / tilböriligen försäkrat wara kunde / til hwilken ända i synnerheet alle anten nu eller framdeles dherothi warande Privat medel / ehwad Nödh och Trångmähl Hans Kongl. Mayst. och Rikket / widh hwariehandä Händelser och tilfällen / påkomma kunne / altijdh för Hans Kongl. Mayst. och Chronan orörde blifwa / och til dhes nödtorffter icke användas skulle / effter Hans Kongl. May. Wår fordom Allernådighste Rönungz och Herres Sahl / och Blortwärdigst i äminnelse för detta giffne Banco Privilegiets / och ofswanbemelte gjorde Wijaffskedz innehöldh. Hwad Hans Kongl. Mayst. vthi sådan måtto förordnat och Radgat hafwer / twele Wji

sampt. Rijkzens Ständer effter Wår plicht och skyldig-
heet Dß befalla / och laga Krafft winna låta / effter som
Wij dhen alldeles gille / och sådant alt til hör samste rättel-
se Dß ställandes warde.

X.

Såsom vthi Wåre aff Ständernes General
Besvär århskellige finnes / öfwer hwilke / för dhetta / Tijdh
effter Tijdh / så wål som och nu är wordet resolverat. Dß til
gott nöye och skialigt Biståndh / dhet Wij medh skyldigh
vnderdånigh wyrdnat erkänne / och dhe nu allena beroo på
Execution: Alltså och på dhet sådane måtte nåå dheras
werckelighe och berömlighe intention; dy hafwer Hans
Kongl. Mayst. på Wårt vnderdånige anholdande / Dß
nådigst förtröstat / dhet hwar och een / som på Embetes
wågnar är skyldigh råckia Dß handen til fullbordan aff
sådane Förklaringar och Resolutioner, skal dher til wara
förpliktat / vthan widare mandatoriale och Skrifwelser /
jämwäl i Krafft aff dhette Rijkzdagz Besluth.

XI.

Emedan och Kongl. Mayst. i Nader hafwer be-
hagat / vthi ett serdeles Vthskätt aff Rijkzens Ständer / at
proponera låta någre Rijket angelagne åhrender / hwilke
åhre delibereradhe / och vthi ett skriffteligit Sluth och be-
tänckande författade och redigeradhe wordne: Ty we-
le Wij samme Rådslag och Sluth / här medh / ån widare
gillat och bekräftat hafwa / aldeles som wora dhe i dhette
solenne Rijkzdagz Instrument införde och opreppadhe / så
at Wij til dhem samme Dß här medh förbinde / och bådhe
nu och framdeles dhem wele / som en Man / förträda och
handhafwa.

XII.

XII.

Såsom dhen Kongl. Regeringen / widh denne Rijkz-
dag / åter fast wål är besatt och försord / Hans Kongl.
Mayst. och Rijket til Biståndh och Wålfårdh / och Wij
gierna ønske dhem alle sampt / och synnerligen långwarigh
Hålsa / Sundheet och Wålmågho: Så måste Wij lijf-
wål icke förgiåta dhet alle Menniskior åre Döden vnder-
kastade / effter som nåstförlupne Åhrs Exempel nogh-
sampt hafwer vthwijst / dhet och hånda kan / at en eller
flere aff förberörde Kongl. Regeringh / och dhe höghe
Åmbeten / warder aff dhenne Werlden kallat / och icke
dette mindre sådane Tijder infalla kunde / at dhen Aflednas
stelle / tienar / vthan långt oppehåldh / besättias / effter
som / dhe vthan / Regemens bordan alltidh står vnder dhe
Besvär / at hon wål behöfwer sin Man; Hwarföre
hafwe Wij där widh Dß wål påmint / hwadh som i
sidste Rijkzdag är förasskedat / at dhen åldste i Colle-
gio förtrådar dhen Dödas Plaz och Tienst / mån skatte
lijkwål en Rödtorfft / Dß dher öfwer å nyo / widh dhetta
tilfället / föreena / sålunda / at åndoch dhet kan hafwa sine
Besvär medh sigh / som nu är företaldt / dhet förberör-
de Regeringz Plaz och Stelle / widh sådan händelse /
förblifwer någon Tijdh vacant, och icke besättes / för
ån nåst dher effter föllande Rijkzdag; Så skatte Wij
lijkwål båd / dhet förberördhe vacerande Stelle / widh
sielfwe Rijkzdagher besättias / och dhet samma / i medler
tidh / som för år berördt / beklådes och förwaltas aff dhen
som åldst är i dhet Collegio, som under dhen framled-
nes administration och förwaltande forterar. At Wij
alt dhette / således / som föreskrifwit står / afftalt / besu-
tit / föråttat och giordt hafwe / medh enhelligt Råd

C ij

och

och willie / och dhet således widh macht holla och execu-
tera wele och skole / hafve Wij dhetta / medh egne Hån-
der / underskrifwit / och witterligen medh Wäre Si-
gneter bekräftat. Datum Stokholm den 27.

Augusti, Anno 1664.

